

ПОД НАЈВИШОМ ЗАШТИТОМ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА
ПЕТРА II

КОНЦЕРТ
АНТОН ДВОРЖАК
СВАДБЕНИ ДАРОВИ
(*SVATEBNI KOŠILE*)
БАЛАДА

*за сола: соџран, џенор, бас-баритон,
мешовити хор и оркестар*

Дворана Коларчевог Народног Универзитета
Четвртак 21 марта 1935 год.
Почетак у 20³⁰ час.

СВАДБЕНИ ДАРОВИ

(SVATEBNI KOŠILE)

речи К. Ј. Ербена — превод Милана Димовића
за сола, мешов. хор и оркестар
од Анџона Дворжака

I ДЕО

Уводна музика

1. ХОР

Већ поноћ ту је, немо све,
И пусто свуд, ал' тамо, где,
У изби тој још шикљи зрак
И благо сја кроз густе мрак.

На зиду бедне избе те
Лик свете Богородице,
На крилу њеном Божји син,
К'о ружичи цвет и нежни крин.

Пред драгом, моћном сликом том
Туји сад мома душом свом,
Њу младу тишти удес худ,
Руке јој стегле слабу груд.

Душу јој тешки слама јад,
У Божју Мајку сав јој над;
И горких суза бисер сја,
О, бедна млада мома та!

2. СОПРАН СОЛО

Ох, више нема баба мог,
Већ давно њега прими Бог!
Ох Боже! Мајко где си ти?
Крај баба мога мирно спи.

Ох, сеју драгу једва знам,
Мог брата бојни оте плам!
Био је диван драги мој,
Њему бих дала живот свој.
За срећом пође у свет стран,
И сад га чекам узаман!

Пре него што ће он да гре,
У оку своје сузу тре,
Зборећ: „О, драга, сади лан
И мисли на ме сваки дан!
Прво ћеш лето прести лан,
Друго, да платно белиш ти,
А треће, рубље вредно ши
И мисли на ме сваки дан!
Даћу ти венац ја на дар,
Са тобом стаћу пред олтар”.

Кошуље саших давно ја,
Сложена стоји спрема сва.

Све више вене миртин цвет,
А драги још лута кроз далек свет!
Ох, где је, само ја да знам!
Изгубљен к'о у мору кам!
Брига ми горча живот сав,
Живи ли још и јели здрав?

Света мајко услиши глас,
И јаду моме пружи спас!
Нек њега мене судба зла,
Јер мени он је нада сва!
О, мајко, драгог натраг дај,
Ил' нек и мени буде крај!

Да с њим ја живим цео век,
У души својој наћем лек.
На срцу мом нек вечно спи,
Ил' сад ме њему води ти!

3. БАС И ТЕНОР СОЛО С ХОРОМ

Тад крену мајке божје лик,
И мома страхан пусти крик.
У жишка бледи прсну зрак,
И све тад густе свлада мрак.

То дуну можда ветар јак,
Ил' беше какав зао знак.
Ал' чуј! Од хода то је шум
И лупа неко: дум, дум, дум!

„Хеј момо лепа, чуј, није зло!
Кључ дај ми ја сам, ја сам то!”
Ал' чуј од хода то је шум
И лупа неко, дум, дум, дум!

4. СОПРАН И ТЕНОР — ДУЕТ

Хеј момо лепа није зло!
Кључ дај ми ја сам, ја сам то!
И ништа мени сад не скри:
Не беше л' до сад верна ти?

Ох, драги мој, та Бог то зна,
Да само на те мишљах ја,
И тешки кад ме савлада сан,
Ја молим Бога ноћ и дан.

Та молбе Богу мани сад,
Да са мном пођеш ја сам рад;
По путу месец благо сја:
Свом дому водим неву ја!

Ох, Боже, чудне речи те,
У овај час ко поћи сме?
Одује страшне бесни моћ,
Причекај док не прође ноћ!

Ха, дан је ноћ, а ноћ је дан,
При дану мене свлада сан.
У овај час ко поћи сме;
Пре но што пуге петли глас?
Не жури док не сване дан!
Нек брачна веза споји нас!

5. БАС СОЛО С ХОРОМ

Мрачна и глуха ноћ је сва.
Још месец само тихо сја.
Свуд широм зија пусти друм,
И јечи ветра силни шум.

6. БАС СОЛО С ХОРОМ

Он ступа напред журно све,
За њим у стопу она гре.
Ећ близу тамо лају пси,
То значи поздрав, младенци!
Ил' можда знак је каквом злу,
Ил' мртвац мора да је ту.

7. СОПРАН И ТЕНОР — ДУЕТ

Дивна је ноћ к'о светли дан,
Мртвом је тежак вечни сан,
И ту је већ, за ока трен:
Да л' тебе плаши гробна сен?

Да л' плаши? Не! Јер ту си ти,
А с неба око Божје бди.
Ал' реци мени мили мој,
Шта ради стари отац твој?
И мајка твоја, реци шта,
Да л' њој сад радост носим ја?

Ал' што те сад та брига тре,
Кад дођеш тамо знаћеш све.
Јер скуп је нама сваки час,
И даљни пут сад чека нас,
Шта значи драга књига та?
Из ње се Богу молим ја.
Што носиш то? Та даље с њом,
Јер само смета ходу твој.
А скуп је нама сваки час,
И даљни пут сад чека нас.

8. БАС СОЛО С ХОРОМ

И он сад баци терет тај,
Па лети све кроз дивљи крај,

И хита с њом кроз стење туд,
А урлик вучји јежи груд;

Из мрачних јама крик се чу,
Што стравом пуни душу сву.
Ох, грозни совин глас је то,
Већ слуги близу да је зло.

9. БАС СОЛО С ХОРОМ

Он хита напред брже све,
За њим у стопу она гре.
По путу где је шиљат кам,
Кроз шибље, крш и пустош сам.
Где стане сад у хитњи тој,
Ту шикне крв из ногу њој.

10. СОПРАН И ТЕНОР — ДУЕТ

Дивна је ноћ к'о светли дан,
И мртвом тежак бива стан.
Па ту је већ за ока трен,
Зар тебе плаши гробна сен?

Да л' плаши? Не! Јер ту си ти,
Од горе божја рука бди!
Ал' реци сад, при свему том,
Шта има све твог оца дом?
О њему ја бих да више знам,
Да л' он на божји личи храм?

Ал' што те сад та брига тре?
Још данас ти ћеш знати све.
Па брже, скуп је сваки час!
Далеки пут још чека нас.

Шта стеже, драга појас твој?
Венац од ружа, драги мој!
Од венца тог је мене стра.
Све к'о да змију гледам ја.
Та даље с њим, убрзај лет,
Јер гуши дах тај венац клет!

11. БАРИТСН СОЛО С ХОРОМ

И он тад баци венац тај.
Па лети све кроз дивљи крај.
Тад скрену пут у раван до,
Кроз саре и кроз мочар го.
Свуд пламен бије двострук ред,
И баца даље одсијај блед.
Те чини се од плама тог,
Да гробу сада носе ког.

А крекет жабљи пратњи тој,
К'о смртни да је страшни пој.
И напред он сад журно гре,
А за њим она, лакше све.
На нози нежној гане свуд,
У страху дршће слаба груд.
Ох, куд' те води војно драг?
За тобом крвав лежи траг.

II ДЕО

12. СОПРАН И ТЕНОР — ДУЕТ

Дивна ноћ је к'о светли дан,
Сад живи траже вечни сан!
И ту су већ, крај гроба свог:
Да ли од мрака стрепиш тог?

Не стрепим ја, јер ту си ти,
Од горе воља божја бди!
Ал' стани, драги, тежак је пут,
Мене већ умор хвата љут.
Ноге ми силна рана тре,
У груд'ма дах већ чисто мре!

Напрегни, драга, снагу сву,
Јер ми смо сад већ близу ту,
Где пир и радост чека нас,
Па скуп је зато сваки час!

Ал' знати само ја сам рад:
Шта носиш то на врату сад?
Од моје мајке крстић драг.
Уклони одмах сваки траг!
Ха, ха, нек спомен носи враг!
Јер он ти спори само ход,
Ох, све ме тишти његов бод!
Баци он сад терет тај,
Па лети све кроз дивљи крај.

13. БАС СОЛО С ХОРОМ

Ту сад на брегу широком,
Кроз тмину светли висок дом.
На њему силан блиста крас,
Са торња јечи звона глас.

14. СОПРАН И ТЕНОР. — ДУЕТ И РЕЧИТАТИВ С ХОРОМ

Хеј, мила моја, тамо гле,
То циљ је наш, па хајд што пре!
Ах, Боже мој, тај свети храм.
И гробље то, и силан кам?
То није црква, то двор је мој,
А гробље цветни перивој!
Па снаге мало себи дај,
Прескочи са мношћем заклон тај!

О иди, нећу с тобом ја,
Јер страшно твоје око сја!
Из груди сипа отров, јед,
А ладно срце као лед!

На што сад, драга, ужас тај?
Мој дом је, веруј, прави рај!
Меса без крви лежи свуд,
Ал' данас крвљу гасићу жуд.

Коме сад носиш ствари те?
Свадбене, драги, кошуље!
Нама ће бити доста две,
А друге баци одмах све!

Па зграби он сав поклон њен,
И баци га на гроб за трен.

Снаге још мало себи дај,
Па сад прескочи заклон тај!
Први си увек био ти,
На путу куд смо ишли ми;
Покажи мени пут и сад:
Ти скочи прво, ја ћу тад!

15. БАРИТОН СОЛО С ХОРОМ

И он тад скочи снагом свом
Не гледа више шта је с њом.
А мома тад за тили час,
У дивљем бегству нађе спас.

Нек Господ теби помоћ да,
Кроз тмину још јој рухо сја.
Хеј, мом, чуј, пожури сад!
У кући оној сав је над.

У њој се ти сад брже скри,
Над тобом око божје бди.
У њој се брже ти сад скри,
Од горе око божје бди!

Ох грозна кућа беше та:
Кроз рупе месец слабо сја.
На поду труле даске траг,
На дасци лежи мртвац наг.

Док месец сја пред кућом том,
Ту мртви сад у колу свом,
И шкљоца страшно костур свак,
Да јечи свуд кроз ноћни мрак.
Да иде тело гробу свом,
Ко нема душе, тешко том!

16. БАС СОЛО С ХОРОМ

На врат'ма чу се куцањ јак,
И јекну тмуло гробни мрак.
Та стреси мртви вечни сан,
Стварај мени брзо стан!

А мртвац, чим је чуо глас,
Сн диже главу. Ох, тај час!
И таре очи гледа свуд,
На њему дрхти сваки уд.
Ох, Боже мој, ох буди благ,
И недај да ме смрви враг.
Од тебе мртви дрхтим ја,
Нек Бог ти вечни покој да.
И мртвац опет тихо мре.
И очи склапа ко и пре.

Ал' чу се куцањ јачи сад:
Да ућем мртвим ја сам рад.
Чуј ме сад мртви, стреси сан,
Отварај мени брзо стан.

И опет силом гласа тог,
Устаје он са одра свог,

И хладну руку као лед,
На врата пружи створ тај блед.
Ох, тешко мени, страشان час!
Ох, Христе, Боже, дај ми спас!

Ти мртви засни вечним сном,
Нек Бог опрости греху твој!
И мртвац опет тихо мре,
И очи склапа к'о и пре.

Ал' куцну опет у тај мах,
И мому страشان хвата страх.
Еј, мртви, жељу моју знај,
Ту живу мени душу дај!

Ох, грозни јади, удес љут.
Устаје мртвац трећи пут,
И баца леден поглед свој,
Моми, већ скоро премрлој.

17. СОПРАН СОЛО

Мајко, ти божја, чуј ми глас:
Син твој нек мени пружи спас!
Згрених ли теби млада кад,
Ти ми опрости, мајко, сад!
И молбу чуј: из гроба тог,
Од врага ти ме спаси злог!

18. БАС СОЛО С ХОРОМ

Ал' чуј! Сад близу кући тој,
Одјекну петла јасни пој;
За њим ће други, па у час
И сви остали, сви у глас.

На првог петла јасни крик,
На одар паде самртник.
Свом гробу жури мртвац свак.
Све мирно. Гуди јутра зрак.

Храму кад рано пође свет,
Сваки ту стане као занет.
Разривен гроб му буди стра,
У кући мома, бледа сва.
По гробљу тужном широм туд,
Кошула њених парчад свуд.

То је за срећу спаса твог,
Што ти на уму беше Бог,
Те спасе душу врага злог.
Да ниси тако, момо знај,
Души би твојој био крај:
А тело твоје, бела груд,
Растргнути би били свуд.

